

MODEL QUESTION PAPER –I
FOR REDUCED SYLLABUS 2020-21

नमुना प्रश्नपत्रिका -1

PUC FIRST YEAR

विषय : मराठी Subject : Marathi

Time : 3.15 Hours

MAX MARKS-100

- सूचना :**
- १) हस्ताक्षर स्वच्छ व सुबक असावे.
 - २) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
 - ३) व्याकरणाचे सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- प्रश्न 1 ला.** खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा 1x10=10
- 1) प्रदूषण – एक समस्या
 - 2) भारतीय शेतकरी
 - 3) आमच्या गावची जत्रा
- प्रश्न 2 रा**
- अ) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा** 1x5=5
- 4) महात्मा फुले यांनी शेतकऱ्याची तुलना कोणाशी केली आहे?
 - 5) लेखिकेने पहिले पाऊल कोणत्या विमानतळावर ठेवले?
 - 6) संत कनकदासांच्या आई वडीलांचे नाव काय आहे ?
 - 7) “शेरास सव्वाशेर “ या नाटकातील शेर कोण आहे?
 - 8) पाटीलदादाना कोणाच्या कुटूंबाची काळजी वाटत होती?
 - 9) राजे युध्दावर गेल्यानंतर पुणे – सुपे प्रांतांची जहागिरी कोणी सांभाळली होती?
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.** 1x6=6
- 10) अहिंसावृत्ती चक्रधरांची विनोद बुध्दी या दोन लिळेंचा भावार्थ सांगून विचार लिहा..
 - 11) लेखिकेने स्मृतीचिन्हाचा इतिहास दोन मुलांना कसा स्पष्ट केला?
- क) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टीपा लिहा .** 2x4=8
- 12) क्षत्रियांचा स्वधर्म लिहा.
 - 13) संत कनकदासांनी मांडलेले विचार लिहा.
 - 14) टारफुला मधील केरूनाना
- ड) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे संदर्भासह स्पष्टीकरण लिहा.** 2x3=6
- 15) “ त्यास राहण्याकरिता लाखो रुपये खर्ची घालून सरकारने दोन मजली टोलेजंग बराकी बांधल्या आहेत.”.
 - 16) एखादं दुःख विसरण्यासाठी कामात हरवून जाण तिच्यात मला दिसलं.
 - 17) “ मला आणखी एक योजना सुचली आहे. आमची मंजिरीही आता लग्नाला झाली आहे”.
- प्रश्न 3 रा.** अ) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. 1x5=5
- 18) संत नामदेवांनी लोक जीवनातील कोणत्या प्रतिकांचा वापर केला आहे?
 - 19) संत जनाबाईंचे जन्मगाव कोणते आहे?

- 20) पंचारती घेऊन ओवाळायला कोण उभी आहे?
- 21) संत तुकारामाचे जन्मगाव कोणते आहे ?
- 22) मायावी सुवर्ण मृगाचे रूप कोणी धारण केले होते?
- 23) रब्बीच्या पेरणीत कशाला महत्व असते?

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

1x6=6

- 24) “ मराठी माती “ या कवितेचा भावार्थ लिहा.
- 25) “ आईची आठवण ” या कवितेतील बाळाची झालेली अवस्था यावर सविस्तर लिहा.

क) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टीपा लिहा.

2x4=8

- 26) महदंबेच्या धवळ्यातून रुक्मिणीच्या मनाची अवस्था लिहा.
- 27) कवयित्रीच्या मते संसार कसा असतो. ते सविस्तर लिहा.
- 28) लटपट लटपट तुझे चालणे या कवितेत कोण कोणत्या उपमा वापरल्या आहेत.

ड) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा.

2x3=6

- 29) ‘ का तीर्थे जिये त्रिभुवनी । तिये घडती समुद्रावगाहनी
ना तरी अमृतरसास्वादनी । रस सकळ॥
- 30) ‘हीन याती माझी देवा । कैसी घडे तुझी सेवा ।
- 31) “बा आनंदी पक्ष्या देई प्रसाद अपुला मजला काही
जेणे मन हे गुंगून जाई। प्रेमाच्या डोही॥

प्रश्न 4 था खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

2x5=10

- 32) पांडोबा जाधवाने कशा प्रकारे प्रगती केली ते लिहा.
- 33) नायकाने केलेल्या पहिल्या शिकारीचे वर्णन लिहा.
- 34) गावातील सामान्य माणसांच्या अंधश्रद्धेचा लाभ अण्णा भगताने कसा करून घेतला ते लिहा.

प्रश्न 5 वा अ) वाकप्रचारांच्या जोड्या जुळवा.

1x5=5

35) धूळ चारणे	भांडण वाढविणे
36) आगीत तेल ओतणे	दोष देणे
37) विडा उचलणे	उदारपणा दाखविणे
38) खापर फोडणे	प्रतिज्ञा करणे
39) मन मोठे करणे	पूर्ण पराभव करणे

ब) विरुद्धार्थी शब्द लिहा

1x5=5

- 40) नीती
- 41) श्रीमंत
- 42) तेजी
- 43) प्रकाश

44) स्वार्थी

क) क्स्मानार्थी शब्द लिहा

1x5=5

- 45) सूर्य
- 46) समुद्र
- 47) शरीर
- 48) फुल
- 49) घर

ड) इंग्रजी शब्दांना पर्यायी मराठी शब्द लिहा.

1x5=5

- 50) लेटर
- 51) एजंट
- 52) गव्हर्नमेंट
- 53) मॅरेज
- 54) सेक्रेटरी

इ) खालील कंसातील सूचनानुसार वाक्यात बदल करा.

1x5=5

- 55) नरेश परीक्षेत पास झाला होता (काळ ओळखा)
- 56) (गीता) वाचनाची आवड आहे (सामान्य रूप तयार करा)
- 57) तो अवघे पदार्थ बाहिरी अंगणा घेऊनि आला (प्रमाण मराठीत लिहा)
- 58) मी शाळेतून आत्ताच आलो. (प्रयोग ओळखा)
- 59) आमचे शरीर सुदृढ व्हावे. आम्ही योगासने करतो(संयुक्त वाक्य करा)

प्रश्न 6 वा खालील वाक्यांचा मराठीत अनुवाद करा

1x5=5

- 60) Health is Wealth
- 61) No rose without a thorn
- 62) He works hard so that he may win a prize
- 63) Listen to people, but obey your conscience
- 64) Fresh air is rejuvenating

किंवा

- 65) तुमच्या मित्राला महाविद्यालयात निबंध स्पर्धेत पहिले पारितोषिक मिळाले त्याबद्दल अभिनंदन करणारे पत्र लिहा.

* * * *

MODEL QUESTION PAPER –II
FOR REDUCED SYLLABUS 2020-21

नमुना प्रश्नपत्रिका -2

PUC FIRST YEAR

विषय : मराठी Subject : Marathi

Time : 3.15 Hours

MAX MARKS-100

- सूचना :**
- १) हस्ताक्षर स्वच्छ व सुबक असावे
 - २) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात
 - ३) व्याकरणाचे सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

- प्रश्न 1 ला.** खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा 1x10=10
- 1) परीक्षेच्या निकालाचा दिवस
 - 2) माझा आवडता संत
 - 3) आजचे चित्रपट
- प्रश्न 2 रा**
- अ) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा** 1x5=5
- 4) बोणेबाईने आरडा ओरडा का केला?
 - 5) दत्ताजी शिंदे यांनी कुतुबशाहाला काय म्हणाले?
 - 6) लंडन हे शहर कोणत्या नदीच्या किनारी वसलेले आहे ?
 - 7) लेखिकेला भोपाळतर्फे कोणता पुरस्कार देण्यात आला?
 - 8) रामसिंग व बजरंग कोण होते?
 - 9) केरूनानांनी आपल्या मुलींना कोणते शिक्षण दिले होते?
- ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.** 1x6=6
- 10) महात्मा जोतीराव फुले यांच्या काळातील शेतकऱ्यांच्या जगण्याचे वास्तव चित्रण लिहा.
 - 11) संत कनकदासांच्या कौटूंबिक जिवनाविषयी माहिती लिहा?
- क) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टीपा लिहा .** 2x4=8
- 12) दत्ताजी शिंदे व कुतुबशाहा यांच्यातील युद्धाचे वर्णन लिहा.
 - 13) रावबहादुरांचा ढोंगी स्वभाव लिहा.
 - 14) जिजाऊंचा जन्म व बालपण याविषयी माहिती लिहा.
- ड) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे संदर्भासह स्पष्टीकरण लिहा.** 2x3=6
- 15) “ महात्मे हो : आता जाए ऐसे : भणौनि: जानु उचलिलि”
 - 16) आपण आपल्यासाठी जगतो, पण काही माणसं देशासाठी जगतात.
 - 17) “ ते खेळणे नाहीये, तो पुरस्कार आहे मी तिला सांगितल”.
- प्रश्न 3 रा.** अ) खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. 1x5=5
- 18) रुक्मिणीला कोणाचा बंदिवास नको होता?
 - 19) संत ज्ञानेश्वरांनी प्रथम कोणाला वंदन केले आहे?
 - 20) संत नामदेवांना कोणाची ओढ लागली आहे?
 - 21) “लेकुरवाळा” हा शब्द कोणास उद्देशून वापरला आहे ?

- 22) संत चोखामेळ्याला विठ्ठलाजवळ का येऊ देत नाहीत?
23) संत तुकारामानी आपल्या अभंगात कोणाची लक्षणे सांगितलेली आहेत?

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा.

1x6=6

- 24) महाराष्ट्राच्या स्वागताला कोणकोणत्या मानाच्या धनिणी आलेल्या आहेत?
25) “ संसार ” या कवितेतून मांडलेले विचार लिहा.

क) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टीपा लिहा.

2x4=8

- 26) लटपट लटपट तुझे चालणे या कवितेतील नायिकेचे वर्णन लिहा.
27) सीतागीत या काव्यातील सीता व लक्ष्मण यांच्यातील संवाद लिहा .
28) आनंदी पक्षी या कवितेतील आनंदी पक्ष्याचे वर्णन लिहा.

ड) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोचे संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा.

2x3=6

- 29) येथे फडकला झेंडा
विळ्या कोयत्यांच्यासाठी
खडग खंबीर राहिले
सदा कंगालाच्या पाठी

- 30) “ सारे मिळे परंतु आई पुन्हा न भेटे
तेणे चिताच चिती माझ्या अखंड पेटे

- 31) पेरनी लंबली तर दनक्यात फरक पडत्यय येळला लई महत्व हाय.

प्रश्न 4 था खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

2x5=10

- 32) विठ्ठलरावांच्या आईने सांगितलेले श्रेष्ठ अर्थशास्त्र कोणते हे लिहा
33) पहिली शिकार या कथेतील नागा जमातीच्या पंरपरा व प्रथा लिहा.
34) कुसा व यलाप्पा यांच्या जीवनातील झालेला बदल लिहा.

प्रश्न 5 वा अ) वाकप्रचारांच्या जोडया जुळवा.

1x5=5

- 35) जिभेला हाड नसणे उगीच ऐट करणे
36) मिशांना तूप लावणे दिलेला शब्द पाळणे
38) वचनाला जागणे दुर्लक्ष करणे
38) कानाडोळा करणे संपूर्ण बदल होणे
39) कायापालट होणे वाटेल तसे बोलणे

ब) विरुद्धार्थी शब्द लिहा

1x5=5

- 40) स्वकीय
41) आदर
42) गुण
43) रसिक
44) पसंत

क) समानार्थी शब्द लिहा

1x5=5

- 45) मुलगा
- 46) पृथ्वी
- 47) नदी
- 48) ढग
- 49) झाड

ड) इंग्रजी शब्दांना पर्यायी मराठी शब्द लिहा.

1x5=5

- 50) वॉलपेपर
- 51) टॅक्स
- 52) सेल्समॅन
- 53) मॉरल
- 54) लेबर

इ) खालील कंसातील सूचनानुसार वाक्यात बदल करा.

1x5=5

- 55) सुनिता मुंबईला गेली होती (काळ ओळखा)
- 56) (नरेश) मदत हवी आहे.(सामान्य रूप तयार करा)
- 57) मग बोणेबाईचीए गुंफेसि चोरू नीगाला (प्रमाण मराठीत लिहा)
- 58) मी शाळेतून आत्ताच आलो. (प्रयोग ओळखा)
- 59) उद्या सुटटी मिळाली . मी तुझ्या घरी येईन (संयुक्त वाक्य करा)

प्रश्न 6 वा खालील वाक्यांचा मराठीत अनुवाद करा

1x5=5

- 60) Charity begins at home
- 61) Happiness is the best tonic thing for health
- 62) It is getting colder day by day
- 63) Anuja takes keen interest in her studies
- 64) Time once lost cannot be regained
किंवा
- 65) तुमच्या मित्राला व्यायामाचे महत्व समजावून सांगणारे पत्र लिहा

* * * *